

Overeen

katholieke vereniging voor oecumene athanasius en willibrord

Bijbel en oecumene

Willibrordzondag
7 november 2004

Op 21 november is het 40 jaar geleden dat in de Katholieke Kerk op het Tweede Vaticaans Concilie het decreet over de Oecumene werd aangenomen. Met een overweldigende meerderheid van 2137 stemmen vóór en maar 11 tegen.

Het decreet draagt de naam 'Unitatis Redintegratio'. Het zijn de eerste twee woorden van het document, naar het Vaticaans gebruik om documenten met de beginwoorden aan te duiden. In dit decreet wordt in paragraaf 21 gezegd dat in alle christelijke kerken het gezag van de H. Schrift erkend wordt. En dat het "juist voor de dialoog tussen de kerken een uitstekend werktuig is in de hand van God om de eenheid te bereiken die de Verlosser alle mensen aanbiedt".

In die dagen was het voor enkele kleinere groepen in de wereld een bevestiging van het werk waar zij al mee begonnen waren, maar voor de meeste katholieken, ook in ons land, begon toen pas aarzelend het contact met protestantse medechristenen. Die aarzeling was er vooral, omdat veel katholieken het idee hadden dat zij van de Bijbel veel minder afwisten dan de protestantse medegelovigen. Maar bij ontmoetingen bleek al snel dat veel katholieken van die tijd toch aardig wat bijbelverhalen en bijbelse personen kenden, via de 'bijbelse geschiedenis' uit wat toen nog godsdienstles heette.

Her en der ontstonden in parochies Bijbelgroepen, of katholieken gingen mee doen met net opgerichte oecumenische bijbelkringen. Tot op de dag van vandaag begeleid ik een oecumenische Bijbelgroep die in 1980 in Ginneken (Breda) begonnen is. Met wisselingen wegens ouderdom, overlijden, verhuizen en nieuwe aanwas, is de kern dezelfde gebleven en nog steeds oecumenisch samengesteld.

De vruchten

In 1968 werd ook het lezingensysteem voor de viering van de Eucharistie op Zondag herzien. Het Oude Testament werd voor eerst sinds eeuwen weer in de leesorde voor de viering van de Dag des Heren opgenomen. Toen ontstond te meer de noodzaak je te verdiepen in de H.Schrift en de samenhang van Oude Testament en Nieuwe Testament.

In de jaren na 1970 begon het project 'De Eerste Dag'. Het werd voor veel katholieke pastores een mooie gelegenheid om met hun collega's predikanten met gezamenlijke preekvoorbereiding te beginnen. Zelf heb ik er de beste herinneringen aan in een preekgroep in Didam (Gld). Toen echter na drie jaar het Romeinse Lectionarium niet meer gevolgd werd, maar afgewisseld werd door een van de andere lezingensystemen die in de verschillende kerken in gebruik waren, kwam er een einde aan deze boeiende en bloeiende vorm van oecumenische samenwerking. Katholieke pastores konden en wilden niet afwijken van het eigen net ingevoerde Lectionarium. Predikanten wilden graag met 'De Eerste Dag' verder. Maar elke boer weet: na de bloei komen pas de vruchten. Die vruchten bleken in de andere pastorale contacten, bij gemengde huwelijken, dopen, jubilea, dorpsnoden en nationale gedenkdagen.

De Tafel van het Woord

Samen de Schriften openen, leert om samen naar de Schriften te luisteren. Samen luisteren betekent ook bedachtzaam uitwisselen wat je gehoord hebt en zo ontdekken wat Gods Woord voor onze tijd is. Het biedt inzicht en uitzicht. Het leidt tot gesprek met elkaar en soms ook tot gesprek met God. Gebed begint toch bij luisteren?

De Nieuwe Bijbelvertaling is weer een kans om te komen tot een herontdekking van de Bijbel, zoals onder koning Josia in 622 voor Christus. Toen werd bij herstelwerkzaamheden aan de tempel van Salomo in Jeruzalem een boekrol met de Wet van God terug gevonden. Het lezen ervan leidde tot een beperkte hervorming van het religieuze en maatschappelijke leven (II Kon. 23). Dan kunnen de slotwoorden van de Constitutie over de Goddelijke Openbaring waarheid worden: "Want zoals het leven van de kerk zich versterkt door geregelde deelname aan het geheim van de eucharistie, zo mag men op nieuwe inspiratie voor het geestelijk leven hopen, uit een verhoogde verering van Gods Woord dat eeuwig blijft" (DV 26). Dat we nu al de Tafel van het Woord delen, houdt de belofte in ook de Tafel van het Brood te mogen delen.

Henk Berflo

Meer informatie over Willibrordzondag op www.oecumene.nl

Overeen, nr. 11, oktober 2004

Myriam Wijlens:

“Structuren helpen verworven inzichten te beschermen”

Myriam Wijlens werd in 1962 geboren in Losser, Twente: “Op de dag dat het Tweede Vaticaans Concilie besloot het eerste schema over de kerk niet aan te nemen.” Het Concilie en de oecumene spelen een grote rol in het leven van de kerkjuriste. “De voortgang die in de dialogen bereikt is, verdient het dat jonge mensen deze voortzetten.”

“De dag dat het Tweede Vaticaans Concilie besloot het eerste Schema over de kerk niet aan te nemen, bleek achteraf een bijzondere dag. Had het Concilie dat Schema wel aangenomen, dan zou ik nu als leek in de kerk waarschijnlijk niet kunnen doen, wat ik met veel enthousiasme doe.” Het Tweede Vaticaans Concilie fascineert haar: “Tijdens mijn theologiestudie in Nijmegen verdiepte ik me in de teksten van het Concilie en vroeg me af: wat moet er nu gebeuren opdat datgene wat het Concilie leert, een geleefde werkelijkheid wordt? Ik ontdekte dat structuren daar iets mee te maken hebben. Structuren helpen een gemeenschap haar verworven inzichten om te zetten en deze te beschermen. “Structuren ‘vertalen’ dus het theologisch inzicht.

“Vanuit mijn belangstelling voor de relatie tussen de theologische inzichten en structuren ben ik kerkelijk recht gaan studeren. Aangezien dit maar aan ongeveer vijftien faculteiten in de wereld kan, besloot ik naar Ottawa te gaan. Onder andere vanwege de grote overeenkomsten tussen de Canadese kerk en de kerk in Nederland op het gebied van de positie van leken in de kerk, de aanwezigheid van verschillende kerken en kerkelijke gemeenschappen en de positie van de kerk in de maatschappij. Ik kon er in een zeer internationale groep studeren. We kwamen uit 89 bisdommen en uit 23 landen. In Ottawa leerde ik met name hoe een universele wet soms heel verschillend wordt toegepast, en ook hoe theologische inzichten toch heel verschillend vorm krijgen in bijvoorbeeld diocesane wetten of policies, omdat beschikbare middelen, mensen, cultuur en civiele wetgeving een zeer bepalende rol spelen. Ik ontdekte er de vruchtbare spanning tussen eenheid en verscheidenheid en hoezeer die spanning reeds in de Katholieke Kerk voorhanden is, zonder dat mensen zich dat altijd voldoende bewust zijn.” Ze promoveerde in 1990 in Ottawa op de relatie tussen theologie en kerkelijk recht en kreeg vervolgens een uitnodiging tot een onderzoek op postdoctoraat niveau in Münster (Habilitationsschrift). Ze besloot er

haar horizon oecumenisch te verbreden en schreef er een studie over Eucharistiegemeenschap met andere christenen. Inmiddels is ze ongeveer tien jaar actief in de oecumene. Ze maakte in Nederland deel uit van de Commissie Dialoog Reformatie-Catholica, die onderzoek deed naar de relatie lokale - universele kerk. Ook maakte ze deel uit van de Werkgroep Kerkelijk Gemengd Huwelijk. Sinds enkele maanden is ze lid van de Beleidscommissie voor Oecumene van de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

“Mijn leven en werk worden gekenmerkt door een internationale en een oecumenisch-theologische dimensie. Al sinds 1991 werk ik als kerkjuriste op het officieel van het bisdom Münster en sinds 1999 ben ik parttime verantwoordelijk voor canoniek recht op de Theologische Faculteit Tilburg.” Daarnaast geeft ze wereldwijd colleges. “Zo zie ik hoe de Katholieke Kerk op verschillende plaatsen antwoordt op de oecumenische uitdagingen. Ik voel me een rijk mens, dit te mogen ervaren en zie mezelf als iemand die een brugfunctie kan vervullen. Ten eerste door informatie van het ene taalgebied aan het andere door te geven, ten tweede door op een verstandige wijze met structuren om te gaan die verworvenheden uit bijvoorbeeld oecumenische dialogen omzetten en beschermen. Theologen vraag ik graag naar de praktische consequenties van hun inzichten, met canonisten treed ik in discussie over de oecumenische implicaties van wetsteksten en toepassingen van de normen.”

“Het is dit jaar 40 jaar geleden dat het Concilie het Decreet over de Oecumene publiceerde. De huidige dialogen worden veelal gevoerd door mensen die het Concilie zelf nog meegemaakt hebben, maar echt jonge mensen, die de fakkel overnemen, schijnen te ontbreken. De voortgang die in de dialogen bereikt is, verdient het dat jonge mensen deze voortzetten. Ook de Katholieke Vereniging voor Oecumene heeft verjonging nodig. Samen met dr. H. Witte geef ik daarom aanstaand voorjaar een college ‘kerk en kerkrecht’ aan de Theologische Faculteit Tilburg, waarin de oecumenische dimensie een belangrijke rol zal spelen.

“We hopen zo jongere studenten voor dit werk te interesseren en ze de nodige bagage te geven. Moge het de kerk van Christus gegeven zijn, de postconcliaire generatie voor het werk voor de eenheid van de kerk te bezielen!”

AANMELDING

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

E-mail:

- meldt zich aan als lid van de Katholieke Vereniging voor Oecumene
- meldt zich aan als donateur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene
- wil graag meer informatie over de Katholieke Vereniging voor Oecumene

Stuur deze bon op naar:
Katholieke Vereniging voor Oecumene
Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch

Of stuur een e-mail naar:
secretariaat@oecumene.nl

overeen

COLOFON

Overeen is een uitgave van de Katholieke Vereniging voor Oecumene Athanasius en Willibrord. Leden ontvangen Overeen drie keer per jaar door overmaking van ten minste € 15,- op giro 801919. De vereniging ontstond op 1 januari 2001 uit een fusie van Aktie en Ontmoeting Oosterse Kerken en de Sint Willibrord Vereniging. De doelstelling van de vereniging is: het bevorderen van de eenheid van de verschillende christelijke kerken van oost en west. Word lid of donateur en ondersteun de actieve inzet voor oecumenische samenwerking! Een lidmaatschap kost 15,- euro per jaar. De vereniging is afhankelijk van giften en donaties.

Redactie:

Hoofdredacteur: Geert van Dartel
Eindredacteur: Daphne van Rosendaal

Vormgeving en druk:

Van Stiphout, Helmond

Katholieke Vereniging
voor Oecumene
Athanasius en Willibrord

Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch

Telefoon: 073 6136471

E-mail: secretariaat@oecumene.nl

Internet: www.oecumene.nl

Girorekening: 801919

ISSN 1568-2862

De Nieuwe Bijbel Vertaling

Belangrijk instrument voor de oecumene

Met de NBV is er een interconfessionele bijbelvertaling voor het Nederlands taalgebied, zoals die voor het Duits, Frans en Engels al eerder bestond. Met deze vertaling, zei bisschop Hurkmans op de Alvernaconferentie in 2003, krijgt de oecumenische beweging in Nederland een belangrijk instrument in handen. Zij kan, zegt hij, de eenheid van de christenen weer een stap dichterbij brengen.

Maar hoe moet dat, nu deze vertaling niet in de RK liturgie gebruikt zal worden? Precies daar waar een gezamenlijke bijbelvertaling het duidelijkst een teken zou zijn, dat er meer is dat ons als christenen bindt dan wat ons scheidt, - en 'meer' niet alleen in kwantitatieve zin - daar blijven we onze eigen weg gaan. Wordt daarmee de oecumenische betekenis van deze vertaling niet naar de binnenkamers verwezen en beperkt tot speciale kringen en gelegenheden? Oecumenische vieringen zijn weliswaar geen binnenkamers. Als daar uit deze vertaling wordt gelezen en verkondigd, is dat een publiek teken van onze eenheid rond het Woord van God. Maar doordat onze kerk in de eigen liturgie een andere tekst blijft lezen en bidden, kan zo'n oecumenische viering als een kerkelijk uitstapje worden ervaren; straks zijn we weer op onszelf en dan doen we het weer 'gewoon'.

Oecumenische kansen

Waar liggen oecumenische kansen voor deze vertaling? Bisschop Hurkmans wijst naar vergaderingen, studiebijeenkomsten, persoonlijke bijbellezing en oecumenische vieringen.

Anderen onderstrepen het belang voor gemengd gehuwden, voor het interconfessioneel onderwijs en allerlei bijeenkomsten op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Inderdaad kan deze ene oecumenische tekst voor gemengd gehuwden een stevige steun in hun gelovige rug zijn. Hij maakt tastbaar dat ze leven vanuit hetzelfde Woord Gods en kan helpen om binnen hun gezin één geloofstaal te ontwikkelen. Ik zou ook leerhuizen willen noemen en het 'gewone' katholieke onderwijs. Op deze scholen heeft de catechese plaats binnen een pluriforme, interconfessionele context. De ene gezamenlijk vertaling zal leraren en leerlingen helpen om meer het gemeenschappelijke dan de verdeeldheid te zien en te waarderen.

Officiële stimulans

Wanneer bij deze gelegenheden uit deze ene vertaling gelezen, onderwezen, gemediteerd en gebeden wordt, dan zal dat zeker een oecumenisch effect hebben. Van belang lijkt me wel, dat het niet alleen van lokaal, plaatselijk en persoonlijk initiatief afhangt of dit gebeurt, maar dat wij dit als kerk ook officieel en openlijk

stimuleren en praktiseren. Deze vertaling zou dus ook gebruikt moeten worden in kerkelijke publicaties en documenten binnen de eigen kring (van parochie tot kerkprovincie) en in een schrijven van de bisschop of bisschopsconferentie.

Vertalers leggen de laatste hand aan de vertaling van het boek Psalmen. Foto: S. Haverman (NBG).

Dat zou een belangrijk oecumenisch signaal zijn voor gemengd gehuwden, die deze vertaling in huiselijke kring gebruiken, en voor deelnemers aan oecumenische bijeenkomsten. Eigenlijk voor allen die deze vertaling voor zichzelf of in eigen kleine kring gebruiken en voor hen die zelf niet met de bijbel of de kerk vertrouwd zijn, maar dikwijls met verbazing constateren dat de verschillende christelijke vertakkingen blijkbaar ieder hun eigen bijbel hebben.

Het zou zichtbaar en tastbaar maken dat de christelijke kerken en genootschappen aan dezelfde bron drinken, ook waar de stroom zich verderop verschillende beddingen heeft gevormd. Zo'n kerkelijk commitment zou aansluiten bij bisschop Hurkmans' opmerking dat de RK Kerk zich waar mogelijk in zal zetten om de NBV ingang te doen vinden.

Mogelijkheden benutten

De vertaling is ook van grote betekenis in het categoriale pastoraat. Dikwijls is dit pastoraat, in ziekenhuizen, verpleeghuizen, justitiële inrichtingen, op oecumenische basis geschoeid. Eén oecumenische bijbel kan daar helpen om temidden van de verdeeldheid die 'van huis uit' is mee-

gekomen, verbondenheid en eenheid te laten zien en te ervaren. En als in de aula van de uitvaartonderneming het stapeltje verschillende bijbels door deze ene vervangen kan worden, zal dat ook zijn doorwerking hebben - zowel bij hoorders uit de verschillende christelijke tradities als voor 'buitenstaanders'. Wanneer alle gelegenheden om van deze vertaling uit te gaan benut worden, zal dit zeker een brede uitwerking hebben. Het kerkelijk liedrepertoire, dat dikwijls schatplichtig is aan de H. Schrift, zal (nog) sterker oecumenisch worden als dichters zich door dezelfde vertaling laten inspireren. De gezongen versies van de psalmen zullen makkelijker uitwisselbaar zijn. En ook onze gebedstaal, de woorden waarmee wij ons voor God openen, zal erdoor beïnvloed worden. Al zie je dat we, juist waar het over gebeden gaat, geen oecumenische wonderen moeten verwachten. We hebben al ruim 40 jaar een oecumenische versie van het Onze Vader, maar de plaatsen waar deze als vanzelfsprekend wordt gebeden, blijven uitzonderingen. Zo maak ik me geen illusies dat alle christenen binnenkort het Onze Vader in de bewoordingen van de NBV zullen bidden.

Tekenwaarde

De NBV is niet de enige vertaling in ons taalgebied. Er zijn andere uitstekende vertalingen en ik koester niet de hoop dat de NBV al deze vertalingen zal gaan vervangen. Misschien is de volle rijkdom van Gods Woord wel niet in één vertaling te vatten; ook niet in de NBV, die vanuit trouw aan de brontaal dit Woord in natuurlijk Nederlands wil weergeven. Maar als hedendaagse, interconfessionele versie kan ze een eigen kracht en tekenwaarde hebben in onze tijd.

In de mate dat ze algemeen door de kerken geaccepteerd en gepromoot wordt, en daardoor ook in de media en de literatuur als 'de bijbel' geciteerd zal worden, zal haar oecumenisch belang toenemen en zal ze, naar binnen en naar buiten, een teken van de eenheid van de christenen worden. Er waren overigens ook joodse deskundigen betrokken bij het vertaalproces. Ook de verbondenheid, de eenheid van de christelijke heilige Schriften met de joodse Torah is in de loop der geschiedenis maar al te vaak verduisterd. Ik wens de NBV heel veel lezers en gebruikers toe en hoop dat ze met het spreekwoordelijke kind zullen zeggen: God ik heb uw boek gelezen. Ik vond het erg mooi. Hebt u nog meer geschreven?

Henk Bloem

Henk Bloem is exegeet en deken van Utrecht-Oudenoord. Hij was als supervisor betrokken bij de NBV.

“Vrede moet je leren, vrede moet je doen”

Het vredeswerk van Doopsgezinden in Nederland

Het vredeswerk van Doopsgezinden kan worden omschreven met het motto ‘vrede moet je leren, vrede moet je doen’. Het betekent zoiets als de handen uit de mouwen steken; praktisch christendom. Door de eeuwen heen is dit werken aan vrede een van de pijlers geweest van de Doopsgezinden.

Dienstweigeren is bij Doopsgezinden altijd een geaccepteerde uiting van werken aan vrede geweest. Al vele jaren wordt er getraind in geweldloos handelen. Zo waren er in de jaren dertig kampen op Texel om jonge mannen te trainen in het dienstweigeren. Hoe krijg je voor jezelf duidelijk wat je motivatie is, wat kun je verwachten in de gevangenis, wie past er op je vrouw en kinderen? Al deze zaken werden besproken en men vond steun bij elkaar. Na de Tweede Wereldoorlog kwam er een commissie waar dienstweigeraars voor moesten verschijnen. Ook toen waren er kampen op Texel en de vrouwen kwamen mee.

God in de ander

In het kader van het ‘Decade to Overcome Violence’ van de Wereldraad van Kerken en het ‘Decennium voor een cultuur van vrede en geweldloosheid voor de kinderen van deze wereld’ van de Verenigde Naties (beide van 2001 tot 2010) voeren twee Doopsgezinde instellingen sinds enkele jaren een lobby naar de Nederlandse overheid. Het doel is deze aan te zetten om in haar beleid geweldloosheid te bevorderen. Zo zouden bij zogenaamde ‘vredesmissies’ in conflictgebieden meer burgervredewerkers ingezet kunnen worden naast of in plaats van militairen.

Naast de betrokkenheid op militaire vraagstukken stelt men zich keer op keer de vraag: hoe sta je als christen in deze wereld, hoe tred je de ander tegemoet? Vanuit een sterk vermoeden dat God zich laat vinden in de ontmoeting met onze naaste, is het belangrijk om te oefenen in dit zoeken van God in de ander. Dat is een sterke drijfveer in het geweldloos handelen. Het is, vanuit bijbels perspectief, zoeken naar wegen om de ander tegemoet te treden. Dit gaat niet zonder ernstig, heftig debat. Het betekent niet toegeven en laat maar waaien. Het is vaak diepgaand en tijdrovend. Samen zoeken naar wat ons bindt en over de verschillen praten, bidden, huilen en lachen, gaat niet van de ene op de andere dag. Daarvoor moeten vaardigheden worden getraind in bijbelstudie, vredesconferenties en gesprekskringen over maatschappelijk relevante zaken, zoals het vluchtelingen-vraagstuk en de daklozenproblematiek. Daarnaast kennen we het inoefenen van technieken van conflictbemiddeling. Het oefenen van al deze vaardigheden noemen we praktisch christendom. Daarnaast is er natuurlijk ook de praktische uitwerking.

Integrale vredesaanpak

Binnen de Doopsgezinde Broederschap in Nederland is de visie gegroeid, dat vredes-

Doopsgezinden lopen mee in een landelijke demonstratie tegen oorlogsgeweld.

en verzoeningswerk, missionair werk en diaconaat integraal bij elkaar horen en wezenskenmerken zijn van een christelijke gemeente. Onze drie instellingen Doopsgezinde Vredesgroep, Bijzondere Noden en Doopsgezinde Zending streven daarom naar een groeiende mate van samenwerking om plaatselijke gemeenten te ondersteunen in hun werk.

We hebben inloophuis activiteiten (een proefpolder voor gastvrij gemeente zijn en een hedendaagse vorm van zending), noodhulp (het diaconaal werk van Bijzondere Noden, dat goederen inzamelt en verstuurt) en ondersteunen vluchtelingen, desnoods in eigen kerkgebouwen. Daarnaast promoten we Mediation (conflictbemiddeling). Als vredeswerk bij uitstek is dit een manier om aan de ‘wereld’ te laten zien waar we voor staan. De activiteiten zijn, net als de open gastvrije gemeente, toegankelijk voor al Gods kinderen.

Talenten aanwenden

Omdat bij Doopsgezinden de doop plaatsvindt op volwassen leeftijd, nadat men zelf zijn eigen belijdenis heeft geschreven, wordt van de leden verwacht dat ze daadwerkelijk en actief hun godgegeven talenten gebruiken om het Koninkrijk Gods op deze aarde en in deze tijd gestalte te geven, handelend vanuit een geweldloosheidsprincipe. God is een vergevende, verzoenende God en Jezus heeft ons de weg van het toekeren van de andere wang voorgelaten. Jezelf niet door geweld verdedigen, maar de ander een open hand toesteken, verandert de dynamiek en opent soms een weg waar dit niet voor

mogelijk werd gehouden.

Voorbeelden zijn buurtbemiddeling projecten, ‘peer mediation’ op scholen (bemiddeling voor en door leerlingen), interreligieuze eetgroepen en interculturele activiteiten, zoals het gezamenlijk maken van een buurtkookboek. Daarnaast: het steunen van werkers in andere landen zoals onder Palestijnen en Papoea’s en het organiseren van uitwisselingsprojecten, ervaringsprojecten en werkprojecten. Óók in conflictgebieden.

Het leven vanuit respect voor de naaste, waarheid zeggen waar het nodig is en hulp verlenen waar het wenselijk is, zijn de pijlers van het Nederlandse Doperdom. Werken voor vrede en gerechtigheid wordt daarin gezien als vanzelfsprekend.

Annelies Klinefelter en Jaap de Graaff
Stafwerkers Doopsgezinde Broederschap

‘Samen geroepen om vredestichters te zijn’

Tussen 1998 en 2003 vond de eerste officiële dialoogronde plaats van de Katholieke Kerk en de Mennonitische Wereldconferentie. Het aantal mennonieten bedraagt wereldwijd ongeveer 1 miljoen. Ter vergelijking: het aantal rooms-katholieken wordt geschat op ca. 1 miljard. Doel van de dialoog was om na 450 jaar van scheiding een basis te leggen voor verdere oecumenische contacten. De eerste stappen daartoe zijn de kennismaking met elkaar, het bevorderen van een beter begrip van elkaars opvattingen over het christelijk geloof en het werken aan het overwinnen van vooroordelen. Het document bestaat uit drie delen. Het eerste deel is gewijd aan de opdracht om gezamenlijk tot een herlezing van de geschiedenis te komen. De Katholieke Kerk zag in de doperse beweging een radicalisering van de Reformatie. De doperse beweging was vanaf het begin kritisch over de geschiedenis van het rijkschristendom sinds Constantijn en de verstengeling van staat en religie in de Middeleeuwen. Het tweede deel gaat over de theologie. Hierin worden verschillende opvattingen met elkaar vergeleken. Katholieken en mennonieten verschillen sterk van elkaar in hun opvatting over Kerk en sacramenten. Op het terrein van de inzet voor vrede is de convergentie veel groter. Het derde deel opent een perspectief op de verzoening van de herinneringen. Daarvoor is nodig een uitzuivering van de herinneringen, het overwinnen van vooroordelen en een geesteshouding van berouw en omkeer. Het eindrapport van de commissie werd gepubliceerd in de ‘Information Service’ van de Pauselijke Raad voor de Eenheid onder de titel ‘Samen geroepen om vredestichters te zijn’.

Gerechtvaardigd door het geloof alleen

Vijf jaar Gemeenschappelijke Verklaring van Augsburg

De Katholieke Kerk en de Lutherse Wereldfederatie verklaarden vijf jaar geleden in Augsburg dat ze het eens waren ten aanzien van de grondwaarheden van de leer van de rechtvaardiging. De Lutherse predikante Perla Akerboom-Roelofs beschrijft hoe de rechtvaardigingsleer een rol speelt in haar geloofsleven.

'Sola Fide' (door het geloof alleen) heette het landelijk Luthers jeugdblad, waar ik als jongere vaak aan meewerkte. 'Sola Fide' is echter meer dan de herinnering aan een jeugdblad. Ik heb geleerd wat het betekent; wat het betekent fouten te mogen maken en met vallen en opstaan mens te mogen zijn, spelend als een kind voor Gods aangezicht. Ik heb geleerd wat het betekent te mogen leven vanuit de genade. Dat God me neemt zoals ik ben en dat ik als gelovig mens niet hoeft onder te gaan in schuldgevoel en zondebesef. Ik heb geleerd om naar de bijbelverhalen te luisteren als verhalen over mensen zoals ik. Zoals ik ben en kan zijn. Dat God mensen niet bij voorbaat heeft veroordeeld en veroordeeld, maar ruimte geeft. Dat die goede God met een kromme stok een rechte slag kan slaan.

Gratis bevrijd

Maarten Luther (1483-1546) worstelde met een besef van grote zondigheid van de mens en hoe de mens zich tegenover God kon rechtvaardigen van zijn daden. Door

Beeld uit de film *Luther*, die vanaf 1 juli ook in Nederland draaide, www.luther-der-film.de.

zijn nauwkeurige lezing van de Schrift kwam hij tot het inzicht, dat God de mens een kans geeft om zichzelf te zijn. Ieder individu is als schepsel Gods waardevol in zijn ogen. Door het lichaam en bloed van Jezus Christus, die voor onze zonden op het kruis is gestorven, zijn wij bevrijd van onze zonden: Hij heeft ons waarlijk vrij gemaakt. Wij zijn zondige mensen, maar tegelijkertijd door Christus vrijgemaakt, gerechtvaardigd (simul iustus ac peccator). Dat is het pure Godsgeschenk, gratis en voor niets gekregen; sola gratia. Alleen door Gods genade kunnen we weer met een schone lei beginnen. De vergeving van de zonde kunnen we niet verdienen, die kunnen we zomaar krijgen als we oprecht berouw tonen.

Iemand die een moord heeft gepleegd en totaal onbewogen in de rechtszaal zit, benaauwt mij erg. Deze mens is zo gevangen en zo ziek. Hoe wordt die mens genezen? Dat weet God alleen.

Brugfunctie

Luther brak niet met de katholieke traditie, maar bracht één aspect uit de theologie aan het licht. Dit heeft de Gemeenschappelijke Verklaring over de Rechtvaardigingsleer duidelijk uitgesproken. Als Luthers predikante in Nederland, getrouwd met een rooms-katholiek theoloog, heb ik er destijds naar uitgezien, dat er met deze jarenlange studie wereldwijd een barrière zou worden afgebroken.

Helaas werd het Nederlandse Episcopaat niet betrokken bij de besprekingen. Het bleek dat het stuk hen niet officieel was toegestuurd, omdat de Lutherse Kerk in Nederland toch zo klein was. Dat deed pijn. Want juist in het oecumenisch gesprek is de lutherse traditie daardoor dichter bij de Catholica gekomen en kan zij een brugfunctie vervullen tussen de Rooms-katholieke Kerk en de kerken die zijn voortgekomen uit de hervormingsbeweging van Johannes Calvijn. Toen ik toch nog op de Duitse televisie een samenvatting van de plechtige kerkdienst in Augsburg opving, sprongen de tranen mij in de ogen. Eindelijk.

Una Sancta

Luther was geen scheurmaker, maar een goede zoon van de Kerk. En wij staan allen in die ene traditie van de Una Sancta. Maar wat maakt het uit voor ons

vandaag de dag? Moeten we niet eerder de interreligieuze dialoog aangaan in onze multiculturele samenleving? Natuurlijk, maar hoe kunnen wij ons als christelijke kerken in onze verdeeldheid een geloofwaardige partner tonen?

Hoewel ik heel veel twijfels en onzekerheden heb over de weg die wij als gelovigen moeten gaan in deze tijd, voel ik me vrij en vol hoop voor de toekomst. Omdat ik weet en geloof, dat het allemaal niet van ons gezwoeg en onze inspanning afhangt. En als ik niet kan uitdrukken in woorden en theologische taal wat dat voor mij betekent, dan kan ik het gelukkig nog zingen:

*Wat God doet, dat is welgedaan,
zijn wil is wijs en heilig.*

*'k Zal aan zijn hand vertrouwend gaan,
die hand geleidt mij veilig.
In nood is mij
zijn trouw nabij.
Ja Hij, de Heer der heren,
blijft eeuwig wijs regeren.
(LvK 432)*

Straks is het weer 31 oktober, Hervormingsdag. De Gemeenschappelijke Verklaring is dan vijf jaar oud. Wat heeft deze voor praktische consequenties gehad? Zijn we verder gekomen in het gesprek over de erkenning van elkaars kerk zijn, de sacramenten, de plaats van mannen en vrouwen in het gewijde ambt? Hoe kunnen we elkaar vinden in de vertaling van de Boodschap in deze tijd? Het is genade te mogen werken in de tuingaard des Heren, maar er moet nog wel heel wat geschoffeld worden.

Perla Akerboom-Roelofs

Luthers predikant van Nijmegen

De Nederlandse vertaling van de Gemeenschappelijke Verklaring staat nu op www.oecumene.nl onder 'documentatie'. Luthers websites: www.lutheranworld.org; www.ekd.de. In Nederland maakt de Lutherse Kerk deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (www.pkn.nl).

Op zondag 31 oktober 1999 werd in een feestelijke viering in Augsburg de officiële Gemeenschappelijke Verklaring (GV) van de Lutherse Wereldfederatie en de Rooms-katholieke Kerk ondertekend. De kerken verklaarden samen: "Het verstaan van de leer van de rechtvaardiging, die in deze Verklaring is uiteengezet, toont aan, dat er een consensus bestaat ten aanzien van de grondwaarheden van de leer van de rechtvaardiging tussen Lutheranen en [Rooms-]katholieken" (GV 40). Duidelijk wordt uitgesproken "dat de wederzijdse veroordelingen van vroeger niet van toepassing zijn op de leer van de dialoogpartners, zoals die is weergegeven in de Gemeenschappelijke Verklaring". De dialoogpartners verplichten zich om de studie van de bijbelse grondslagen van de leer van de rechtvaardiging voort te zetten en te verdiepen en te zoeken naar meer gemeenschappelijk verstaan van de leer van de rechtvaardiging. Voortzetting van de dialoog is in het bijzonder vereist op de punten die de Verklaring noemt (GV 43) als punten die een verdere verduidelijking nodig hebben om te komen tot de volledige gemeenschap tussen de kerken; een eenheid in verscheidenheid, waarin resterende verschillen zouden worden "verzoend". Samen wil men de pogingen voortzetten om de boodschap van de rechtvaardiging te vertalen in woorden voor mensen van vandaag.

Orthodoxe Jongeren in Nederland

Idwine van der Blij (28) is orthodox en voorzitter van de vereniging Orthodoxe Jongeren in Nederland. De vereniging is een ontmoetingsplek voor jongeren uit verschillende Orthodoxe Kerken in Nederland. Ongeveer de helft van de leden zijn jongeren die zich bij de Orthodoxe Kerk aansloten na zich er zelf in te hebben verdiept. De voorzitter is van huis uit orthodox. Rond haar twintigste begon ze zich in het orthodoxe geloof te verdiepen om te weten wat ze zou laten liggen als ze er niets meer mee zou doen.

De vereniging Orthodoxe Jongeren in Nederland (OJN) is klein, maar organiseert toch aardig wat activiteiten voor de orthodoxe jongeren in Nederland. Jaarlijks is er een Pinksterweekend in het Grieks-orthodoxe klooster van moeder Maria in Asten en een zomerkamp voor kinderen. Dit jaar deden er dertig kinderen en zes tieners mee. In 2003 werd nog een retraite georganiseerd samen met de Vereniging van Orthodoxen H. Nicolaas van Myra. Idwine zelf is met vier anderen een studiegroep begonnen die elke maand een keer bij elkaar komt. "Zo kunnen we het hele jaar door toch vanuit de vereniging contact met elkaar houden."

Orthodoxe jongeren

Er zijn een aantal redenen waarom de vereniging klein is. Op de eerste plaats zijn er niet veel orthodoxe jongeren in Nederland. Daarnaast zijn er andere orthodoxe jongerenverenigingen, die meer cultureel dan kerkelijk geïntereerd zijn.

De Russisch-orthodoxe kerk in Rotterdam.

Het streven van de OJN is juist dat jongeren de band met de kerk kunnen verdiepen en dat jongeren uit verschillende Orthodoxe Kerken elkaar ontmoeten. Dit laatste blijkt in de praktijk niet eenvoudig. "Er zijn wel jongeren uit andere culturen lid, maar dit zijn vooral jongeren die zich Néderlands voelen. Het blijkt dat onze Nederlandse cultuur toch vrij bepalend is. Als er eens een jongere uit een andere cultuur bij ons komt kijken, blijft hij daarna vaak weg."

De vereniging blijkt vooral aantrekkelijk voor Nederlandse autochtone jongeren. Voor hen is de OJN een ontmoetingsplek. Ook voor Idwine zelf. Dat heeft deels te

maken met het feit dat ze in de Russisch-orthodoxe Kerk in Rotterdam, waar ze sinds anderhalf jaar woont en werkt, moeilijk aansluiting vindt. "In de kerk in Rotterdam wordt de helft van de tijd Russisch gesproken. De helft van de mensen is Russisch. Zij proberen via de kerk ook hun cultuur vast te houden. Maar er zijn ook mensen zoals ik, die geen woord Russisch spreken."

De orthodoxe parochie in Groningen, waar Idwine oorspronkelijk vandaan komt, is meer gemengd: "Daar komt iedereen in de kerk. Serviërs, Grieken, Russen, mensen uit het Midden-Oosten." De voertaal is er Nederlands. "Ook in andere orthodoxe kerken in Nederland kun je je als Nederlander goed thuis voelen. Het zijn bloeiende parochies met Nederlands als voertaal."

Verdiepen in het geloof

Idwine is van huis uit orthodox. Haar moeder was de eerste die orthodox werd, later gevolgd door de rest van het gezin. Het was wennen toen ze voor het eerst naar een jongerenweekend ging. "Ik ontmoette er allemaal mensen die er veel meer van wisten dan ik. Tot mijn twintigste was ik nauwelijks met de kerk bezig geweest, totdat ik dacht dat ik wel moest weten wat ik eventueel liet liggen. Toen ben ik me er in gaan verdiepen. Ik dacht: pas als ik weet wat ik weggooi, mag ik besluiten of ik er niets mee doe." Nu, bijna tien jaar

later: "Ik ben er nog steeds mee bezig om het uit te vinden!" En inmiddels is het een deel van haarzelf geworden. "Het is bij me gaan horen." Ze voegt er vrolijk aan toe: "Hoewel het wel moeilijk blijft om elke zondag naar de kerk te gaan."

Geestelijke groei

"Ik ben dus nog steeds orthodox. Dat heeft te maken met vrienden die orthodox zijn, met thuis en de kerk in Groningen, waar altijd een goede sfeer hangt, maar ook met de traditie waaruit je kunt leven." De Orthodoxe Kerk kent veel regels, zoals rond het Vasten of de dagelijkse ochtenden en avondgebeden, maar heeft ook een

Idwine van der Blij.

manier om daarmee om te gaan die Idwine aanspreekt: "De Orthodoxe Kerk leert dat je, als het je niet lukt, niet alle regels hoeft te volgen. Dat kan, omdat het uiteindelijk niet om die regels gaat. Alleen op basis van de regels komt het immers niet goed met je. Ze zijn een hulpmiddel om verder te komen in je geestelijk leven. De Kerk helpt je in het ontwikkelen van je geestelijk leven. Je hebt de vrijheid om daar aan te werken, maar ook eigen verantwoordelijkheid."

Die ontwikkeling leidt naar Christus: "Hij is het grote voorbeeld." Christus is barmhartig, maar ook streng als hij de handelaars uit de tempel jaagt. Idwine: "De Orthodoxe Kerk geeft ook aan dat er meer is dan alleen maar lief zijn voor elkaar. Een geestelijke vader, een spiritueel onderlegd persoon die je ondersteunt en begeleidt in je geestelijk leven, kan ook streng voor je zijn." Ze heeft Griekenland bezocht en Rusland. De bezoeken met elkaar vergelijkend: "In Rusland is het geloof zwaar en serieus, zoals ook het leven zelf voor Russen zwaar en serieus is. In Griekenland gingen de mensen veel lichter met het geloof om."

Ondertussen spreekt de Russische traditie haar meer aan. "Dat is vanwege de melodieën, want de inhoud van de Orthodoxe Kerken is vaak hetzelfde." Het roept de vraag op wat essentieel is aan de Orthodoxie. "Dat zijn niet de uiterlijke dingen, maar: wat moet je behouden en wat niet, dat is altijd een worsteling. De Kerk heeft de neiging veel te bewaren. Dat is deels een principiële punt: ze wil niet meegaan in de snelle, jachtige tijd, maar een plek bieden van rust en stilte, waar respect voor het leven en God centraal staan. De Kerk heeft een eigen tempo."

Daphne van Roosendaal

Website: www.syndesmos.org. Aan een Nederlandse site wordt gewerkt, maar de webmaster verblijft tijdelijk in Korea.

Oecumenisch catechese- project in Friesland

Dit jaar werd in de hervormde gemeente Tjerkgaast in Friesland een oecumenisch catecheseproject gehouden. Twaalf jongeren uit het vierhonderd zielen tellende dorp deden mee aan het project 'Ontmoeting', dat wellicht verder ontwikkeld zal worden vanuit het Landelijk Diensten Centrum (LDC) van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).

"Het waren de ontmoetingen die het meeste indruk maakten op de jongeren, onder meer het bezoek aan de katholieke kerk, waar ze een rondleiding kregen," vertelt Gerrit Groeneveld. Groeneveld is predikant in Tjerkgaast en coördinator lokale oecumene van de Raad van Kerken in Friesland. Hij stelde het materiaal voor het oecumenische catecheseproject zelf samen. "Catecheseprojecten die zijn ontwikkeld vanuit de oecumenische gedachte zijn er niet. De kerken hebben hun eigen projecten, die wel soms zijn verbreed en aandacht besteden aan andere kerken en godsdiensten. Een oecumenisch catecheseproject was er nog niet."

Het catecheseproject is in eerste instantie gemaakt voor gebruik in de hervormde gemeente van Tjerkgaast. In sommige hoofdstukken komt dit duidelijk naar voren. Zoals in hoofdstuk twee, waar de jongeren kennismaken met jeugddiaken Jellema. Groeneveld: "Het project vraagt om een vervolg. Enkele hoofdstukken zijn al te gebruiken in een algemene oecumenische context, maar andere zijn nog te specifiek voor deze gemeente." Momenteel ligt het materiaal bij een medewerker catechese van het LDC van de PKN, die bekijkt of het verder uitgewerkt kan worden.

Wat gaan we doen?

De eerste zes bijeenkomsten zijn een ontmoeting met de eigen kerk en met elkaar. In het kennismakingsspel stellen de jongeren elkaar vragen als: waar ben je op vakantie geweest? En: welke sport vind je het leukst? De groepsleider krijgt andere vragen: gingen jullie thuis naar de kerk en hoe ging dat? Hoe en wanneer ben je tot geloof gekomen? Wat gaan we dit

seizoen doen? Ook wordt er gediscussieerd aan de hand van stellingen als: ik vind kerkdiensten vaak zo saai. En er is voorzien in een heuse bijbelquiz. In de tweede zes bijeenkomsten wordt een kijkje genomen buiten de eigen kerk. De jongeren maken onder meer kennis met Taizé en de World Servants, die in zomervakanties de handen uit de mouwen steken in landen als Brazilië en Bolivia. De jongeren in Tjerkgaast hebben het project inmiddels afgerond en nog een oecumenische jongerendienst georganiseerd.

'Elkaar tegemoet gaan'

Het project is in de praktijk een concrete uitwerking van de Charta Oecumenica, het handvest voor oecumenische samenwerking in Europa. Een van de punten daarin is het belang van het elkaar tegemoet gaan. "De Charta Oecumenica vraagt om een actualisering en moet vertaald worden op plaatselijk niveau. Dat gebeurt nog te weinig naar mijn idee," vindt Groeneveld, die verschillende mogelijkheden ziet: "Zo'n oecumenisch catecheseproject is een manier, maar je kunt ook iets doen met liederen, of samen een voettocht organiseren. Je kunt van alles bedenken!" De moeilijkheid is dat kerken sterk bezig zijn met overleven: "Ze proberen hun leden erbij te houden. Maar je kunt zoveel samen doen. Dat geeft tijdwinst en het geeft ook energie."

Groeneveld onderstreept het belang van oecumenische structuren: "Als de plaatselijke pastor niet meewerkt, kun je niet veel tot stand brengen. Geef oecumenische samenwerking daarom structuur door bijvoorbeeld een jeugdraad op te richten."

Daphne van Rosendaal

"Het is belangrijk de geestelijke gaven van de verschillende christelijke tradities te erkennen, van elkaar te leren en deze gaven te ontvangen. Voor de verdere groei van de oecumene is het noodzakelijk rekening te houden met de ervaringen en verwachtingen van jongeren en hun participatie te stimuleren en te ondersteunen. Wij verplichten onszelf ertoe:

- zelfgenoegzaamheid te overwinnen en vooroordelen uit de weg te ruimen, de ontmoeting met de ander te zoeken en er voor elkaar te zijn;
 - oecumenische openheid en samenwerking in de christelijke opvoeding, in de theologische opleiding evenals in het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren en te ondersteunen."
- (Charta Oecumenica)*

Overtuigd tolerant

Deze zomer verscheen een brochure van de beraadgroep Ethische vragen van de Raad van Kerken in Nederland. De titel is erg treffend:

Overtuigd tolerant. Staan voor je overtuiging en tegelijk andere opvattingen ruimte geven; verdraagzaam zijn en daarin tegelijk je eigen overtuiging niet verloochenen. Een overtuiging waarvoor al het andere moet wijken, of aan de andere kant een 'dat moet toch kunnen' als algemene leidraad, zijn te gemakkelijk. Het eerste neigt ertoe zichzelf de hemel in te prijzen; het tweede laat zich uiteindelijk niet zo gemakkelijk onderscheiden van onverschilligheid.

Overtuigd tolerant betekent spannend; in het spanningsveld van vrijheid en verbondenheid, van absolute en relatieve waarheid, van kerk en staat met de individuele gelovigen en burgers. Dat wordt allemaal helder en vanuit diverse christelijke tradities beschreven in deze brochure. Eén element verdient het om in het bijzonder naar voren gehaald te worden. Tolerantie in de beste zin van het woord houdt ook in dat men een ander het recht gunt om zich te vergissen, om ongelukkig te opereren, om bij alle goede bedoelingen ook fouten te maken; én dat men dat ook bij zichzelf erkent: die vergissing, dat ongelukkig gedoe en die fouten. Want dat is de manier hoe mensen de weg van hun eigen ervaringen gaan. Dat is de praktische gestalte van onze relatieve greep op niettemin ons absoluut aansprekende waarheid.

Terecht noemt de brochure de oecumenische dialoog "bij uitstek een leerschool in actieve tolerantie". Het is ook een leerschool om te ontdekken in hoeverre het waar is, dat een ander recht op fouten heeft en in hoeverre het tegelijk waar is, dat een ander recht op tegenspraak heeft. Ook in dat opzicht is het een spannende leerschool, die ik althans nog niet heb verlaten.

Ad Brants

Overtuigd tolerant, RvK, Kon. Wilhelminalaan 5, 3818 HN Amersfoort 2004 (€ 4,00 excl. portokosten).

'Eenheid zichtbaar maken' nieuw programma

De Katholieke Vereniging voor Oecumene gaat de markt op. Daarom heeft ze gezocht naar een heldere verwoording van hoe de vereniging aan oecumene werkt. Eenheid zichtbaar maken door gezamenlijk gebed, door elkaar tegemoet te gaan en het gesprek met elkaar aan te gaan, zijn de nieuwe speerpunten.

Die 'eenheid zichtbaar maken' betekent in het nieuwe programma vooral de betrokkenheid van mensen bij oecumene verhogen. Eenheid tussen christenen is in zekere zin al voorgegeven; wij zijn één door de doop in Christus. Maar die eenheid moet meer zichtbaar worden. Je kunt je wel één voelen met christenen uit andere kerken, maar wat doe je, wat kun je doen, om die eenheid zichtbaar te maken? De vereniging wil mensen aansporen daar meer werk van te maken. Een eenheid die niet zichtbaar wordt, blijft immers vaag.

Eenheid zichtbaar maken

De doelstelling van de vereniging werd naast de tekst van de Charta Oecumenica gelegd. Daaruit kwamen de drie speerpunten voort: elkaar tegemoet gaan, gezamenlijk gebed en het gesprek aangaan met elkaar. De drieslag 'ontmoeting, gebed en dialoog' moet de eenheid zichtbaar maken. De nieuwe lijn wordt al zichtbaar in het jaarprogramma 2004-2005, die de vereniging deze weken middels een folder verspreidt. De bijeenkomsten uit het programma 2004-2005 starten met een korte oecumenische gebedsdienst, waarvoor telkens samenwerking wordt gezocht met een voorganger uit een andere kerk. Bij de eerste bijeenkomst op 14 oktober over Syrisch-orthodoxen in Nederland is dat een Syrisch-orthodoxe monnik. Voor het inhoudelijke deel van de bijeenkomsten zijn telkens sprekers aangezocht uit verschillende kerken. Deze gaan het gesprek aan met elkaar en met de zaal. De bezoekers van de bijeenkomsten moeten uiteindelijk de dialoog en de ontmoeting verder dragen.

Oecumenische dienstverlening

De vereniging grijpt de bijeenkomsten ook aan om haar werk en dienstverlening

hernieuwd onder de aandacht te brengen. In de folder prijst ze zichzelf onder andere aan met advisering bij oecumenische vragen. Ook opgenomen in het aanbod is de begeleiding van excursies naar Oosterse Kerken. Groepen die een Oosterse Kerk willen bezoeken, kunnen vragen om professionele begeleiding. Meestal gaat zo'n excursie vooraf door een lezing over de kerk die men bezoekt. Naast de folder ontwikkelt de vereniging promotieschermen, die op kerkelijke markten en manifestaties de aandacht kunnen vestigen op het werk van de vereniging. De eerstvolgende grote markt waar de vereniging aanwezig zal zijn, is de Kerkendag die de Raad van Kerken organiseert op 23 april 2005 in Zwolle.

Werk een nieuw lid

Als u een nieuw lid werft voor de vereniging ontvangt u nu gratis een facsimile van het tijdschrift Pokrof (36 pp., verkoopwaarde € 4,00). Deze verscheen in 2003 bij de vijftigste jaargang van dit blad over oosters christendom. Gebruik de met deze Overeen meegeleverde folder. Geef hem door en vraag mensen die lid willen worden aan te tekenen dat ze de folder via u hebben ontvangen. Uiteraard krijgen ook nieuwe leden een welkomstgeschenk! Meer folders ontvangen? Bel 073 6136471 of mail secretariaat@oecumene.nl.

Programma 2004-2005

14 oktober 2004 **Syrisch-orthodoxen in Nederland: 'Thuis'**
5 november 2004 **Samen de Schrift openen: Bijbel en oecumene**
20 januari 2005 **Vaticaanum II en het verlangen naar eenheid: De actuele betekenis van Unitatis redintegratio**
17 maart 2005 **Samen geroepen om vrede te stichten**

Bisschop Tadros (links) van de Koptisch Orthodoxe Kerk in Egypte met kinderen van de zondagsschool in Port Said. Dankzij Cordaid kon de vereniging deze zondagsschool steunen met een bedrag van € 4.382,00. Meer foto's en informatie vindt u op www.oecumene.nl.

Algemene Ledenvergadering 5/11/2004

Het bestuur van de Katholieke Vereniging voor Oecumene nodigt leden uit voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Deze vindt plaats op 5 november in 's-Hertogenbosch in klooster Mariënborg (Sint Janssingel 92, 5200 MA 's-Hertogenbosch). Het bestuur zal middels het jaarverslag en de jaarrekening verantwoording afleggen over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar. De penningmeester presenteert de begroting van 2005. Ook vindt de verkiezing van nieuwe bestuursleden plaats. Leden kunnen zich kandidaat stellen voor een bestuurslidmaatschap. Hun kandidatuur dient, ondersteund door ten minste vijf leden van de vereniging, uiterlijk 15 oktober bekend zijn bij het bestuur.

ALV (10:00 - 13:00 uur)

10:30 uur Ontvangst
11:00 uur Opening door de voorzitter
11:10 uur Vaststelling van de notulen van de ledenvergadering van 7-11-2003
11:30 uur Jaarverslag 2003-2004
12:00 uur Goedkeuring van de jaarrekening 2003 en de begroting 2005
12:30 uur Verkiezing van bestuursleden
12:45 uur Rondvraag
13:00 uur Lunch

Aanmelding voor de ledenvergadering is verplicht.

Samen de Schrift openen: Bijbel en oecumene (14:00 - 16:30 uur)

Eind oktober 2004 verschijnt de Nieuwe Bijbelvertaling voor het hele Nederlandse taalgebied. De middag na de Algemene Ledenvergadering staat in het teken van de actuele betekenis van de Bijbel en het eigene van deze nieuwe bijbelvertaling. *Mgr. dr. G. de Korte*
De H. Schrift: Gemeenschappelijk erfgoed en bron voor geestelijke vernieuwing
Prof. dr. M. Barnard
Het eigene van de NBV toegelicht aan de hand van enkele bijbelteksten (Mt. 28, 16-20 en Mt. 6, 9-13)
De bijeenkomst start met gebedsmoment rond het Onze Vader. Het gebed en een meditatie daarbij worden gelezen door dr. Y. van den Akker-Savelsbergh. Zij promoveerde in 2004 op het Onze Vader uit Mattheüs en schreef de meditatie voor het gebedsprentje van Willibrordzondag 2004. Deze is afgedrukt naast het Onze Vader uit de Nieuwe Bijbelvertaling.

Aanmelding is verplicht. Deelname kost € 5,00 te voldoen aan de zaal.

Voor aanmelding en meer informatie:

Katholieke Vereniging voor Oecumene
Walpoort 10
5211 DK 's-Hertogenbosch
T 073 6136471
E secretariaat@oecumene.nl
I www.oecumene.nl